

**SABANCI
ÜNİVERSİTESİ**

ÖĞRENCİLER İÇİN

AKADEMİK

DÜRÜSTLÜK

EL KİTABI

İçindekiler

Contents

<i>El Kitabı Hakkında</i>	3
<i>Temel Değerler</i>	4
Dürüstlüğü göstermenin yolları:	4
Adaleti göstermenin yolları:	5
Güveni göstermenin yolları:.....	5
Saygıyı göstermenin yolları:.....	5
Sorumluluğu göstermenin yolları:.....	6
Cesareti göstermenin yolları:	6
<i>Öğrenci Hakları ve Sorumlulukları</i>	7
Tüm öğrenciler aşağıdaki haklara sahiptir:.....	7
Tüm öğrenciler aşağıdakilerden sorumludur:.....	7
<i>Akademik Sahtekarlığın Sonuçları</i>	9
<i>Akademik yazım</i>	11
İntihal	11
Alıntılar.....	13
• Elektronik kaynaklar:.....	14
Ortak Bilgi Nedir? Tanım ve Örnekler.....	16
Başkalarının Sözlerini ve Fikirlerini Yazınıza Dahil Etmek	17
Özet Örneği:	23
Örnek bir makale özeti ⁶	23
<i>İntihal, Kopya ve Diğer Hile Biçimleri</i>	25
<i>Yapay Zeka</i>	26
<i>İşbirliği</i>	27
<i>Baskı Altında ve Stresli Durumlarda Akademik Dürüstlüğü Seçmek</i>	30

El Kitabı Hakkında

Sabancı Üniversitesi'nde tüm öğrencilerimizden akademik çalışmalarını bir amaç ve dürüstlük içinde sürdürmelerini bekleriz. Dürüstlük, kişinin içinde ve genel davranışında tamamen ve tutarlı bir şekilde hakikatten yana olmasıdır. Akademik dürüstlük, akademik ve profesyonel yaşamda önemlidir. Sabancı Üniversitesi, akademik dürüstlüğü temel bir değer olarak benimser. Sabancı Üniversitesi'nin ve bağlı kuruluşlarının tüm mensupları, akademik dürüstlüğü ciddiye alır. [Sabancı Üniversitesi Akademik Dürüstlük Beyanı](#) Üniversitenin tüm ortakları tarafından kabul edilmektedir.

Bazılarınız akademik dürüstlük kurallarına aşına olmayabilir veya bu konuda net bir fikre sahip olmayabilir. Bu el kitabı, tüm Sabancı Üniversitesi öğrencilerine akademik yaşamlarında nasıl doğru ve dürüst olacakları hakkında rehberlik etmeyi ve her öğrencinin Üniversitenin yüksek akademik standartlarını anlamasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu el kitabı, Sabancı Üniversitesi'ndeki eğitiminiz boyunca ihtiyaç duyacağınız önemli bilgileri özetlemektedir. Tüm çalışmalarınızın, sınavlarınızın, araştırma yazılarınızın, raporlarınızın vb. dürüstçe gerçekleştirilmesini sağlamak için yazılmıştır. Akademik yazım prensiplerini ve ödevlerde işbirliğine ilişkin kuralları içermeye ek olarak neyin akademik dürüstlük ihlali oluşturduğu ve bu tür ihlalleri gerçekleştirmenin sonuçları hakkında bilgi sağlar. Lütfen derslerinizle ilgili çalışmalara başlamadan önce bu materyale aşına olduğunuzdan emin olun. Eğitiminiz boyunca aldığınız derslerin eğitmenlerinden, o dersler için uyulması gereken ek tavsiyeler alacaksınız. Sabancı Üniversitesi'nde kuralları bilmemeyi akademik sahtekârlık için mazeret olarak kabul etmiyoruz.

Temel Değerler

Akademik dürüstlük altı temel değere dayanır: Bu değerler **dürüstlük, adalet, güven, saygı, sorumluluk ve cesarettir.**¹

Dürüstlük, kendinize ve başkalarına karşı doğrudan, hakikatten yana olmaktır. Dürüstlük, öğrenme, öğretme, araştırma ve her türlü hizmet için hayati önem taşır. Kişisel hayatla ilgili olanlar da dahil olmak üzere diğer tüm değerler dürüstlük temeline dayanır. Verileri tahrif etmek, kopya çekmek, dolandırıcılık, hırsızlık, yalan ve diğer dürüst olmayan davranışlar Sabancı Üniversitesi'nde kabul edilemez.

Dürüstlüğü göstermenin yolları:

- Doğru davranmak
- Eserin sahibine (araştırmacı, müzisyen, yazar, sanatçı, konuşmacı, yazar vb.) atıfta bulunmak
- Verdiği sözleri tutmak
- Olgulara dayalı kanıt sağlamak
- Nesnel olmak; tüm tarafları ve kendi potansiyel önyargılarını göz önünde bulundurmak

Adalet, güvenilir ve önyargısız olmayı içerir. Öğitmenler şeffaf olduklarında, öğrencilere tarafsız davrandıklarında ve öğrencilerden öngörülebilir ve makul beklentiler belirlediklerinde adildirler. Araştırma, veri ve kaynakların belirlenmesi, toplanması ve işlenmesine yönelik doğru ve tarafsız bir yaklaşımla birlikte şeffaf bir şekilde yürütüldüğünde adildir. Öğrenciler, özgün akademik çalışmalarını gerçek bir sorumlulukla tamamladıklarında ve akademik dürüstlüğü tüm değerlerini eksiksiz olarak sergilediklerinde adildirler. Öğretim üyeleri, çalışanlar, yöneticiler ve öğrenciler dahil olmak üzere tüm Sabancı Üniversitesi mensuplarının adil olmaları ve kurumun iyi itibarının yanı sıra politikalarını yaşatmaları beklenir.

¹“Temel Değerler”in bazı bölümleri, *The Fundamental Values of Academic Integrity* adlı eserin T. Fishman tarafından düzenlenen 2. baskısından ve Uluslararası Akademik Dürüstlük Merkezi tarafından düzenlenen 3. baskısından kapsamlı bir şekilde uyarlanmıştır. <https://www.chapman.edu/academics/academic-integrity/files/the-fundamental-values-of-academic-integrity.pdf>
https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf

Adaleti göstermenin yolları:

- Kuralları ve politikaları tutarlı bir şekilde uygulamak
- İnsanlarla adil bir şekilde ilişki kurmak
- Yeni fikirlere açık olmak
- Nesnel olmak
- Davranışlarının sorumluluğunu almak

Güven, bir şeyin veya birinin doğruluğuna ve hakikatine güvenmektir. Bu anlamda güven, akademik çalışmanın gerekli bir temelidir. Akademik topluluk içinde güven, işbirliğini ve bilgi paylaşımını mümkün kılar ve bireyler için olumsuz sonuçlardan korkmadan bilimsel bilginin özgürce iletilmesi yoluyla yeni fikirleri teşvik eder. Bilimsel çalışmanın güvenilirliği, öğretimin değeri ve derece referansı, akademik kurumların çalışanları, öğretim üyeleri, yöneticileri ve öğrencileri ile birlikte güvenilirliğine bağlıdır.

Güveni göstermenin yolları:

- Başkalarına güvenmek
- Güven vermek
- Karşılıklı anlayışı teşvik etmek
- Samimiyetle hareket etmek
- Beklentileri açıkça belirtmek ve takip etmek
- Değerlerde, süreçlerde ve sonuçlarda şeffaflığı teşvik etmek

Saygı, bizden farklı olsalar veya bizimkinden farklı fikirleri olsa bile karşımızdakileri olduğu gibi kabul etmektir. Saygı karşılıklıdır. Kendine saygının bir parçası, kişinin zorluklarla doğrudan yüzleşmesidir; başkalarına saygının bir parçası ise çeşitliliğe değer vermek ve çeşitliliği takdir etmektir. Akademik topluluklardaki farklı ve bazen çelişkili bakış açılarına, fikirlere ve teorik ve pratik yaklaşımlara saygı duymak ve öğrencilerinki de dahil olmak üzere başkalarının çalışmalarını ciddiye almak, ilerleme kaydetmek ve hem titiz hem de adil akademik çalışmalar üretmek için esastır. Kaynakların uygun şekilde belirtilmesi ve alıntılanması yoluyla diğer akademisyenlerin entelektüel katkılarını ortaya koymak, başkalarının çalışmalarına duyulan saygı gösterir.

Saygıyı göstermenin yolları:

- Aktif bir şekilde dinliyor olmak

- İsteyerek geri bildirim almak
- Başkalarının düşünce ve fikirlerinin geçerli olduğunu kabul etmek
- Empati göstermek
- Açık iletişim kurmaya çalışmak
- Başkalarını onaylamak ve farklılıkları kabul etmek
- Sözlerimizin ve eylemlerimizin başkaları üzerindeki sonuçlarının farkına varmak

Sorumluluk, kişinin yapılması gereken bir görevi veya işi üstlenmesi ve kendi eylemlerinin sonuçlarına sahip çıkmasıdır. Sorumluluk, yanlış yapmaya karşı durmayı, akran baskısına direnmeyi ve suistimali caydırmayı içerir. Aynı zamanda, kurumsal politikaları ve sınıf politikalarını incelikle desteklemek, beklentileri bu politikalar ve üniversitenin vizyonu ile uyumlu olarak, açık bir şekilde iletmek anlamına gelir.

Sorumluluğu göstermenin yolları:

- Kendini eylemlerinden sorumlu tutmak
- Sessiz kalmanın daha kolay olabileceği durumlarda bile başkalarıyla zor konuşmalar yapmak
- Kurumsal kuralları ve davranış kurallarını bilmek ve bunlara uymak
- Kişisel sınırlar oluşturmak, bu sınırları anlamak ve bunlara saygı göstermek
- Görevleri ve beklentileri takip etmek
- Doğru davranışlar sergilemek

Cesaret, geliştirilebilen bir karakter kapasitesidir. Cesaret, sonuçlarından korktuğunda bile hakikate bağlı kalmaktır. Bu nedenle, dürüstlük içinde sebat etmek ve koşullarla sonuçlar ne olursa olsun dürüstlüğe bağlı kalmak için cesaret gereklidir. Cesaret, baskı altında yanlış yapmaya direnme, yanlış yaptığında da kendini sorumlu tutarak, kendini kandırmaya ve başkalarını aldatmaya direnme gücüdür.

Cesareti göstermenin yolları:

- Risk almaya istekli olmak ve başarısızlık riskini almak
- Diğerleri cesur olmayabilecekken bile cesur olmak
- Bir yanlış ele almak için tavır almak ve başkalarını da aynı şeyi yapmaları için desteklemek
- Gerçekten inanılan bir şey uğruna konforunu kaybetmeye katlanmak
- Dürüstlüğü savunma konusunda yılgınlık göstermemek

Öğrenci Hakları ve Sorumlulukları

Sabancı Üniversitesi, tüm bireyler için olumlu bir öğrenme, çalışma ve yaşama ortamı sağlamayı taahhüt eder. Sabancı Üniversitesi'nde bir öğrenci olarak, özellikle öğrenci hayatıyla ilgili olanlar olmak üzere tüm üniversite politika ve prosedürlerini bilme ve bunlara uyma hak ve sorumluluğuna sahiptir.

Tüm öğrenciler aşağıdaki haklara sahiptir:

- Nerede ve ne zaman sunulursa sunulsun, Üniversitenin kampüs içi ve kampüs dışı tüm imkan ve hizmetlerinden, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin (milliyet, cinsiyet, ırk, etnik köken, engellilik durumu, din, dil, rol, yaş vb.) yararlanmak
- Şiddet içermeyen, güvenli bir ortamda yaşamak
- Akademik çalışmaya katkılarından dolayı takdir edilmek
- En geç derslerin ilk haftasında bir ders programı (öğrenci ve eğitmen arasında bağlayıcı bir "sözleşme") almak
- Adil bir şekilde değerlendirilmek ve değerlendirmelerin sonuçlarına itiraz etmek
- Ders müfredatında belirtildiği gibi, planlanmış çalışma saatlerinde ve/veya randevu ile öğretim üyeleri ve asistanlara danışmak
- Burs belirleme, yurda yerleştirme, yarı zamanlı çalışma yönetimi gibi tüm süreçlerin fırsat eşitliği ve şeffaflık ilkelerine dayalı olarak geliştirilmesini, duyurulmasını ve uygulanmasını beklemek
- İster akademik ister kişisel olsun, her türlü kaydın gizli tutulmasını beklemek; bunların yalnızca SÜ'nün yetkili öğretim üyelerine ve personeline verilebileceğini ve resmi makamların talebi üzerine veya yasaların izin verdiği diğer durumlarda verilebileceğini varsaymak
- Üniversite tarafından akademik yaşam ve kampüs yaşamı hakkında e-posta veya duyurular (SUCourse ve diğer yollarla) aracılığıyla bilgilendirilmek

Tüm öğrenciler aşağıdakilerden sorumludur:

- Başkalarının haklarına saygı duymak, onlara önyargısız davranmak ve her türlü paylaşımda şiddetten kaçınmak; öğrencilerin bu kuralların ihlaline rastlamaları durumunda üniversitenin ilgili kurullarına ve birimlerine bilgi vermeleri teşvik edilir.
- Birbirlerine yönelik akademik desteğin yukarıdaki değerlere göre sağlanması halinde

akademik dürüstlüğü bozmayabileceğini bilerek, tüm ders çalışmalarında ve araştırmalarda akademik dürüstlüğü korumak—hiçbir koşulda hiçbir taraf akademik çalışmalardan ve/veya desteklerden maddi veya maddi olmayan fayda temin etmeye çalışmamalıdır; öğrenciler, karşılıklı olarak destekleyici ve işbirliği dostu bir akademik ortama katkıda bulunmaya teşvik edilir.

- Müfredatta belirtilen tüm politikalara bağlı kalmak; derslere katılmak; ödevleri belirtilen zaman çerçevesi içinde teslim etmek; notlarının ve akademik durumlarının kayıtlarını tutmak; akademik takvime dair bilgi sahibi olmak
- SÜ'nün idari ve akademik süreç ve prosedürleri ile Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenen kural ve yönetmelikler ile diğer yasal çerçevelerin farkında olmak ve bunlara uymak
- Yaşadıkları çevreyi korumak, temiz tutmak, gürültü ve görüntü kirliliğinden uzak tutmak; sınırlı kaynakların verimli ve adil kullanımını sağlamak
- SU e-posta hesaplarına gönderilen e-postaları okumanın yanı sıra mySU ve SUCourse duyurularını okumak

Akademik Sahtekarlığın Sonuçları

Akademik dürüstlüğe aykırı davranışların yaptırımları için [2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu](#)'nun "*Öğrencilerin disiplin işleri*" başlıklı 54'üncü maddesine bakınız.

Akademik sahtekarlık ciddi bir suçtur ve kimseye zarar vermediği düşünülerek hafife alınmamalıdır. Bir eğitim kurumunda yapılan akademik sahtekarlığın sonuçlarından bazıları şöyledir:

- İnsanları fikirleri ve yazıları onların fikri mülkiyetleridir. İntihal ve kopya gibi akademik suçlar, insanların en değerli mülkiyetlerinin çalınmasına eşdeğerdir.
- Araştırmalar eğitim kurumlarında akademik sahtekarlık yapan kişilerin iş yerlerinde de etik olmayan davranışlarda bulunmaya daha meyilli olduklarını göstermektedir.² Sahtekarlık, doğası gereği alışkanlık yapar; dolayısıyla kişiliğinizin bir parçası haline gelebilir.
- Akademik sahtekarlık, bu suçu işleyen öğrencilere haksız avantaj sağlar. Bu davranış öğrenciler arasında yayılarak dürüstlük ve çalışmanın gereksiz olduğu izlenimini doğurabilir. Bu da, akademik dürüstlük ilkelerine uygun davranmış öğrencilerin cesaretlerini kırar ve morallerini bozar.
- Akademik sahtekarlık, eğitim kurumlarındaki öğrenim ortamını olumsuz olarak etkiler. Eğitimcilerin öğrencileri eğitmek yerine denetlemeye yoğunlaşmasını sağlayarak eğitim ve öğretim deneyimini bozar.
- Akademik sahtekarlık değerlendirme sürecinin güvenilirliğini zedeler. Öğrenciler dürüst olmayan yollarla yüksek not alabilirler fakat bu şekilde konuları öğrenemeyecek, alanlarına hakim bireyler

² Sarath Nonis & Cathy Owens Swift (2001) An Examination of the Relationship Between Academic Dishonesty and Workplace Dishonesty: A Multicampus Investigation, Journal of Education for Business, 77:2, 69-77, DOI: [10.1080/08832320109599052](https://doi.org/10.1080/08832320109599052)

olamayacaklardır. Bu öğrenciler potansiyellerine ulaşamayarak yetkinlik eksikliği sebebiyle kariyerlerinde sorun yaşayabilirler.

- Eğitim kurumlarından alınan diplomalar, işverenlere becerilerinizi, yeteneklerinizi ve bilginizi gösterir. Her mezun, kurumdan alınan diplomaların değerini düşürür veya artırır. Akademik sahtekarlık, eğitim kurumunun itibarını zedeler. Öğrencilerin kurumu tercih etmemesine ve kuruma verilen desteğin azalmasına yol açar.

Akademik sahtekarlığın ve sonuçlarının sadece kendinizi etkilediğini düşünüyor olabilirsiniz. Biz size olayın bütünü göz önüne alarak, akademik doğruluğa uygun olmayan davranışlara yeltenmeden önce kişisel sonuçların yanında sosyal sonuçlarını da düşünmenizi tavsiye ediyoruz.

Akademik yazım

Akademik yazım başkalarının bazı fikirlerini, argümanlarını veya araştırma çıktılarını almanızı ve bunları özgün bir şekilde kendi çalışmanıza dahil etmenizi gerektirmesi nedeniyle zorlu bir süreçtir. Akademik dürüstlüğünüzü ve Sabancı Üniversitesi standartlarını ancak kullandığınız ve başkalarına ait olan fikirlerin, çalışmaların veya sözlerin sahiplerini belirterek koruyabilirsiniz³.

Sabancı Üniversitesi'ndeki akademik kariyeriniz boyunca, Bilgi Merkezi'nde araştırma yapmanızı ve elektronik kaynaklara erişmenizi gerektirecek birçok araştırma raporu yazmanız ve sunumlar yapmanız çok muhtemeldir. Aşağıda akademik yazımın önemli kuralları ve akademik sahtekârlık oluşturabilecek eylemlerden nasıl kaçınılacağına dair birkaç ipucu verilmiştir.

İntihal

SÜ'nün Akademik Dürüstlük Beyanında belirtildiği gibi:

"Öğrenim sürecinin sağlıklı yürümesine yönelik en hassas noktalardan biri olan ölçme ve değerlendirme aşamasında, öğrencinin sınav, ödev, rapor, sunum, tez vb. farklı ürünleri ortaya koyarken öncelikle kendi çalışma ve düşüncelerinden yola çıkması beklenir."

İntihal, doğruluk ve dürüstlük ihlalidir.

İntihal nedir?

İntihal, bir başkasının çalışmasını veya fikirlerini tam olarak atıf vermeden kendi çalışmanıza dahil ederek kendinizinmiş gibi sunmaktır. Kasıtlı veya pervasızca yapılmış intihal ciddi bir disiplin suçudur. Bazı intihal türleri barizdir ve açıkça kopya olarak kabul edilir!

En Yaygın İntihal Türleri

1. Net bir atıf olmaksızın internetten kasma ve yapıştırma

İnternette elde edilen bilgilere yeterince atıfta bulunulmalı ve kaynakçada yer almalıdır.

³Overview and Contradictions, Purdue University OWL Online Writing Lab adlı çalışmadan uyarlanmıştır.

2. Net bir atıf olmaksızın kelimesi kelimesine alıntı

Alıntılar her zaman tırnak işaretleri kullanılarak ve alıntılanan kaynaklara tam olarak atıfta bulunularak belirtilmelidir.

3. Kendinden İntihal

Öncelikle mevcut eğitmenden izin almadan önceki derslerin çalışmalarını yeniden kullanmak.

4. Sözleşmeli Hile

Ödevleri tamamlamak için ücretli, ücretsiz veya aynı kazanç karşılığında üçüncü bir kişiden (bir profesyonel, üst sınıftan bir öğrenci vb.) yararlanmak ve kendi işi gibi göstermek.

İntihalden kaçınmanın birçok yolu vardır. İşte bazı temel öneriler!

Altın Kural: “Özgün Düşünme” panzehirdir! Tamamen kendi çalışmanız olan, atıfta bulunulan kaynaklara dayalı fikirlerden oluşan ödevler sunun.

1. Kaynaklarınızı belirtin: Makalenizde doğrudan veya dolaylı olarak kullandığınız diğer kişilerin çalışmalarının, sözcüklerinin, fikirlerinin ve cümlelerin kaynağını her zaman belirtin. ([Alıntı yapma yönergelerine](#) bakın)
2. Farklı sözcüklerle ifade etme işini iyi yapın: Bir noktayı veya kavramı özetlemek için gerçekten kendi sözcüklerinizi kullandığınızda ve özgün kaynaktan kullandığınız orijinal sözcükleri veya tümceleri tırnak içine aldığınızda aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etme işini iyi yaptığınızdan emin olabilirsiniz. Aynı şeyi farklı sözcüklerle iyi bir biçimde ifade etmek, orijinal kaynağı belirtmenizi gerektirir! ([Bu konudaki yönergelere](#) bakın)
3. Not alırken titiz olun: Kullandığınız kaynakların ve bu kaynaklardan aldığınız fikirlerin kaydını iyi tutun. Bir makale yazıyorsanız, kaynakçalarınız veya atıfta bulunulan referanslar listeniz için bu bilgilere ihtiyacınız olacaktır. İyi bir düzen ve tertip, doğru akademik yazımın anahtarıdır.
4. Kendinizi işinizi tek başınıza yapmaya verin: Bir ödevi anlamadıysanız, profesörünüzle konuşun. Oda arkadaşınızdan veya arkadaşlarınızdan eski ödevlerin kopyalarını istemek suretiyle "kolay yolu" seçmekten kaçının. Profesörünüz ödevler üzerinde başkalarıyla birlikte çalışmanın ve ödevleri grup çalışması olarak göndermenin mümkün olduğunu

söylediğinde ya da ödevlerin ve yazıların *kendi başınıza* hazırlanması gerektiğini söylediğinde bunu açıkça anladığımızdan emin olun. (Bununla ilgili ayrıntılar için lütfen s.27'deki "İşbirliği" bölümüne bakın.)

İntihali açıklayan ve bu konuda bir kısa sınav içeren [videoyu](#) buradan izleyebilirsiniz (QR:)

Alıntılar

Bir kaynaktan gelen bilgilere dayalı olarak yazı yazdığımızda, bu kaynak ister makale halinde yayımlanmış veya bir konferansta sunulmuş olsun, ister radyo, televizyon vb. üzerinden yayımlanmış veya çevrimiçi olarak sunulmuş olsun, okuyucunuza bilginin nereden geldiğini söylemelisiniz, ***başka bir ifadeyle kaynak göstermelisiniz.***

Bir kaynağı "alıntulamak" ne anlama gelir?

Makale yazımında şu anlama gelir:

1. Makalenizin gövdesinde, uygun bir format kullanarak kelimelerin veya bilgilerin nereden geldiğini göstermelisiniz. APA'dan ("APA", Amerikan Psikoloji Derneği'nin kısaltmasıdır. Bu genellikle sosyal bilimlerde kullanılan standart formattır.) metin içi alıntıya bir örnek:
Smith (2005) found that “many students regard copying small amount of work without citing as a trivial matter” (p.29).
Smith (2005), “birçok öğrencinin az miktarda çalışmayı alıntı yapmadan kopyalamayı önemsiz bir mesele olarak gördüğünü” ortaya koymuştur (s.29).
2. Makalenizin sonunda, kaynakçada (kullandığımız referans alma biçimine bağlı olarak alıntı yapılan eserler veya referanslar sayfası olarak da adlandırılır) yararlandığınız kaynak (yazar, başlık, yayın adı, tarih vb.) hakkında eksiksiz bilgi vermelisiniz. APA'da kaynakça atıflarına bir örnek:
Smith. L. G. (2005). University students’ perceptions of plagiarism. *The Journal of Higher Education*, 76(6), 632-650.
Smith. LG (2005). Üniversite öğrencilerinin intihal anlayışı. *The Journal of Higher Education*, 76(6), 632-650.

Alıntı yapmanın standart bir yolu var mı?

Bir dizi farklı alıntılama biçimi mevcuttur. Farklı disiplinler ve kurumlar farklı alıntı biçimlerini benimseyebilir. Bununla birlikte, her bir alıntılama stilinde alıntılama şekli sabittir. Örneğin, Sabancı Üniversitesi SPS dersinde öğrencilerden alıntı stili olarak Chicago Manual of Style (CMS) kullanmalarını isterken, AL dersinde The American Psychological Association (APA) tercih edilmektedir. **Hangi alıntı biçimini kullanacağınızdan emin değilseniz, öğretim görevlinizle veya araştırma danışmanınızla görüşün. Özel bir kural yoksa, çalışmanız boyunca tek bir biçime bağlı kalmanız önerilir.**

Kaynaklarınızı neden belirtmeniz gerekiyor?

Araştırmanızda kullandığınız kaynaklara çeşitli nedenlerden dolayı atıfta bulunmanız önemlidir:

- Diğer araştırmacıların ismini belirtmek ve fikirlerine atıfta bulunduğunuzu ifade etmek suretiyle sorumluluk sahibi bir öğrenci ve/veya müstakbel akademisyen olmak için
- İntihalden kaçınmak için
- Argümanlarınızı doğrulamak ve güvenilirliğini artırmak için
- Okuyuculara fikirlerin kökenini takip etmeleri ve çalışmaların nerede olduğunu bulmaları konusunda yardımcı olmak için

Ne zaman alıntı yapmanız gerekiyor?

Türü ne olursa olsun başka bir kaynaktan bir fikir kullandığınızda alıntı yapmalısınız.

- **Basılı kaynaklar:** Kitaplar, dergi makaleleri, gazeteler – kağıt olarak yayımlanan herhangi bir materyal.

- **Elektronik kaynaklar:**

Lexis-Nexis ve ProQuest gibi veri tabanlarından alınan makaleler

Kişisel ve kurumsal web siteleri, kamu kurumları ve kurumsal web siteleri

Blog'lar

E-posta mesajları

Tweet'ler ve Facebook sayfaları gibi sosyal medya mecraları

Bilgisayar kaynak kodları

Kısacası, yayınlanmış veya yayınlanmamış, internette mevcut olsun veya olmasın herhangi bir kaynaktan alınan herhangi bir materyal veya fikir alıntılanmalıdır.

- **Veriler:** Coğrafi mekan verileri, nüfus sayımı verileri, hükümetler tarafından yayınlanan ekonomik ve diğer tür veriler, anketlerden elde edilen veriler, ekonomik göstergeler, biyoinformatik verileri
- **Görsel materyaller:** Çizelgeler, grafikler, tablolar, resimler, mimari planlar, fotoğraflar
- **Kaydedilmiş materyaller:** Televizyon yayınları, podcast'ler veya halka açık konuşmalar
- **Sözlü materyaller:** Kişisel konuşmalar, röportajlar, derslerde elde edilen bilgiler, poster oturumları veya her türden bilimsel sunumlar

Ortak Bilgi Nedir? | Tanım ve Örnekler

Merriam-Webster Sözlüğüne göre, ortak bilgi "birçok veya çoğu insanın bildiği" bilgidir. Akademik yazımda, ortak bilgi, "ortalama eğitilmiş bir okuyucunun, desteklemek için bir kaynak alıntıya ihtiyaç duymadan kabul edeceği bilgileri" ifade eder.

Ortak bilgi iki ana kategoriye ayrılır:

- Çoğu kişinin bildiği bilgiler
- Belirli bir grup insan tarafından, söz gelimi belirli bir çalışma alanındaki akademisyenler tarafından paylaşılan bilgiler

Akademik yazımda, kaynaklarınızdan alıntı yapmanız normalde gereklidir, ancak ortak bilgi olarak kabul edilen ifadeler için alıntı yapılması gerekmez.

Bilginin ortak bilgi olarak kabul edilip edilemeyeceğine karar vermenize yardımcı olması için kendinize şu soruları sorun:

- Hedef kitlem kim?
- Halihazırda neleri bildiklerimi varsayabilirim?
- Bilgilerimi nereden aldığım sorulacak mı?

Ortak bilgi mi DEĞİL Mİ?

1. Büyük Patlama teorisi, evrenin milyarlarca yıl önce muazzam bir patlamayla başladığını varsayar.
2. Büyük Patlama teorisine göre, ilk patlama, tekillik olarak adlandırılan sonsuz derecede sıcak, yoğun bir merkezin genişlemeye başlaması ve sonunda evrenimizi oluşturan parçacıkların ortaya çıkmasıyla gerçekleşmiştir.
3. Einstein'ın Kozmolojik Sabiti ile savunduğunun aksine, Alexander Friedmann'ın çalışması, evrenin muhtemelen bir genişleme halinde olduğunu göstermiştir.

1. ifade ortak bilgidir; Büyük Patlama teorisi bilim insanları arasında yaygın olarak kabul görmektedir ve bu terim günlük konuşmada düzenli olarak kullanılmaktadır.

2. ifade fizik öğrencilerinden oluşan bir dinleyici kitlesine yönelikse atıfta bulunulmasına gerek yoktur, ancak uzman olmayan bir izleyici kitlesi için bir makalede kullanılacaksa alıntı yapılması gereklidir.

3. ifade için alıntı yapılması gereklidir; bu bilgi çok spesifik ve hatta bazı fizikçiler tarafından

bilinmeyebilir.

Kullanacağınız bilgilerin ortak bilgi olup olmadığına karar vermek için bu [ortak bilgi testini](#) çözebilirsiniz. Bir şeyin ortak bilgi olup olmadığından emin değilseniz, yapılabilecek en iyi şey alıntı yapmaktır.

Başkalarının Sözlerini ve Fikirlerini Yazınıza Dahil Etmek

Başkalarının sözlerini ve fikirlerini kendi çalışmanıza dahil etmek için çeşitli seçenekler mevcuttur:

- **Doğrudan alıntı yapmak:** Kelimelerin etrafına tırnak işaretleri koyun ve kaynağı belirtin.
- **Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek:** Bilgileri kendi sözcüklerinizle ifade edin ve kaynağı belirtin.
- **Özetlemek:** Anahtar fikirleri alın, bunları başka kelimelerle ifade edin ve kaynağı belirtin.

Doğrudan alıntı yapmak

Bir uzmanın, otoritenin veya ilgili kişinin sözleri özellikle açık veya anlamlı olduğunda, onlardan alıntı yapmak isteyebilirsiniz. Doğrudan alıntı kullanmak, fikirleriniz ve argümanlarınız için bir "destek sistemi" sağlayabilir. Doğrudan alıntı yaparken:

- Bir yazarın sözleri, bir kaynaktan kelimesi kelimesine ve doğrudan kopyalanmalıdır.
- Bu sözler tırnak işaretleri içinde, "....." şeklinde görünmelidir.
- Her doğrudan alıntı metin içinde ve kaynak sayfanızda belirtilmelidir.

Bunu yapmazsanız, **intihal** yapmış olursunuz.

Bir doğrudan alıntıyı makalenize nasıl entegre edeceğiniz üç faktöre bağlıdır:

- Neyi doğrudan alıntılama istiyorsunuz;
- Ne kadar miktarda doğrudan alıntı yapmak istiyorsunuz;
- Bu doğrudan alıntı metninize nasıl oturacak.

1. Değiştirilemeyecek kadar 'iyi söylenmiş' fikir ve argümanlardan doğrudan alıntı yapın.

2. Argümanınızı desteklemek için bir yazarın sözlerinin gücünü eklemek istediğinizde doğrudan alıntılar kullanın.

3. Doğrudan alıntının belirli ve bilinçli bir işlevi olmalıdır, dolayısıyla

- Rastgele alıntılar eklemeyin
- Alakasız alıntılar kullanmayın
- Metninizi alıntılara boğmaktan kaçının

Bir ipucu: Daha kısa alıntılar (örneğin, tek sözcüklü ve/veya kısa ifadeler) daha güçlüdür.

Makalenizde doğrudan alıntı kullanmanın ne zaman yararlı olacağını düşünebilirsiniz?

1. Belirli argümanları veya fikirleri tartışırken.
2. Başka kelimelerle ifade edilemeyen istatistiksel bilgiler olduğunda.
3. Konunuzla ilgili özellikle önemli bir kaynağa vurgu yapmak için.

Asıl Kaynak	Doğru Şekilde Yapılmış Doğrudan Alıntı	İntihal
<p>To see globalization as merely Western imperialism of ideas and beliefs (as the rhetoric often suggests) would be a serious and costly error, in the same way that any European resistance to Eastern influence would have been at the beginning of the last millennium.</p> <p>Söylemlerde sıklıkla öne sürüldüğü gibi küreselleşmeyi yalnızca Batı'nın fikir ve inanç emperyalizmi olarak görmek, ciddi ve maliyetli bir hata olur, aynı şekilde geçtiğimiz binyılın başında Avrupa'nın Doğu etkisine karşı direnmesi de ciddi ve maliyetli bir hata olurdu.</p> <p>Source: Sen, A. (2002, January 5). <i>How to Judge Globalism</i>. The American Prospect, 1-14. https://prospect.org/features/judge-globalism/</p> <p>Kaynak: Sen, A. (2002, 5 Ocak). <i>How to Judge Globalism</i>. The American Prospect, 1-14. https://prospect.org/features/judge-globalism/</p>	<p>Economist and philosopher Amartya Sen (2002) criticizes those who think that globalization consists only of dominance of the ideas and the belief of the West over the East, claiming that this “would be a serious and costly error, in the same way that any European resistance to Eastern influence would have been at the beginning of the last millennium” (p. 4).</p> <p>Ekonomist ve filozof Amartya Sen (2002), küreselleşmenin yalnızca fikirlerin ve Batı'nın Doğu'ya olan hakimiyetinden ibaret olduğunu düşünenleri eleştirmektedir ve bunun “ciddi ve maliyetli bir hata olacağını, aynı şekilde geçtiğimiz binyılın başında Avrupa'nın Doğu etkisine karşı direnmesinin de böyle bir hata olacağını” öne sürmektedir.</p> <p><i>Bu, doğru şekilde yapılmış bir doğrudan alıntı kullanımudur çünkü...</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Yazar, alıntıyı kendi sözleriyle sunmuştur.• Giriş cümlesiyle kaynak belirtilmiştir.• Tırnak işareti kullanılarak kaynaktaki kelimelerin tam olarak nerede başlayıp nerede bittiği belirtilmiştir. <p>(Eksiksiz Amartya Sen referansı kaynakçada görünmektedir.)</p>	<p>Some people explain globalization by referring to only dominance of ideas and beliefs over the East, this would be a serious and costly error, in the same way that any European resistance to Eastern influence would have been at the beginning of the last millennium (Sen, 2002)</p> <p>Bazı insanlar küreselleşmeyi sadece fikirlerin ve inançların Doğu üzerindeki hakimiyetine atıfta bulunarak açıklamaktadır, bu ciddi ve maliyetli bir hata olacaktır, tıpkı geçtiğimiz binyılın başında Avrupa'nın Doğu etkisine karşı direnmesinin de böyle bir hata olacak olması gibi (Sen, 2002)</p> <p><i>Bu intihaldir, çünkü...</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Yazar, kaynağı belirtmiş ancak kelimelerin etrafına tırnak işareti koymamıştır. <p>Tırnak işaretinin olmaması, okuyucunun sözcüklerinin Sen'e değil yazara ait olduğunu düşünmesine yol açar.</p>

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek

Makaleleri ve ödevleri yazarken, doğrudan alıntılardan daha fazla aynı şeyi başka kelimelerle ifade etmeniz beklenir ve birkaç anahtar kelimeyi eşanlamlılarıyla değiştirmek, bu bağlamda yeterli sayılmaz.

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek nedir?

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek, başka bir kaynaktaki fikirleri kendi kelimelerinizi kullanarak yeniden ifade etmek anlamına gelir. Farklı sözcüklerle ifade edilmiş metin uygun bir alıntı içermelidir. Bu, intihalden kaçınmanın temel yollarından biridir.

Neden aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek gerekir?

- Güvenilirlik oluşturmak için
- Doğrudan alıntılama bir alternatif oluşturmak için
- Yazınızı güçlendirmek için
- İntihalden kaçınmak için
- Akademik dürüstlüğü korumak için

Ne zaman aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek gerekir?

- Karmaşık metni basitleştirmek gerektiğinde
- Konuyla daha az alakalı bilgileri ortadan kaldırmak gerektiğinde
- Fikirlerin düzenlenme şeklini değiştirmek gerektiğinde

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmenin iyi bir örneği...

- cümleyi veya paragrafı başka bir deyişle yeniden ifade eder
- anlamı değiştirmez
- hiçbir temel bilgiyi atlamaz
- herhangi bir ekstra bilgi eklemeyiz
- **metin içi alıntıyla** kaynağa atıfta bulunur

Aynı şey farklı sözcüklerle nasıl iyi bir şekilde ifade edilebilir?

Aynı şey farklı sözcüklerle doğru bir şekilde ifade etmek için aşağıdaki adımları takip edin:

1. Konunun genel resmini elde etmek için kaynağı (makale, kitap bölümü vb.) hızlıca **GÖZDEN GEÇİRİN**.
2. Ana fikirleri, destekleyici detayları, konuları ve anlamı elde etmek için **OKUYUN & YENİDEN OKUYUN**.
3. **Kaynağı TARAYIN**; metne tekrar bakın ve belirli anahtar sözcükleri/kavramları belirleyin.

Bilmediğiniz kelimelere sözlükten bakarak bu kelimelerin ne anlama geldiğini anlamaya çalışın.

4. **NOT ALIN**; hangi bilgileri elde ettiğiniz konusunda seçici ve net olun. Ana fikirleri ve konuları **kaydedin**.
5. Notlarınızı kullanarak, kendi sözcüklerinizle anlamı ifade ederek metni **YENİDEN YAZIN**. Bu aşamada orijinal metne bakmamaya çalışın. Kullanılan **cümle yapısını** veya **sesi ve kelimeleri** nasıl değiştirebileceğinizi veya cümleyi yeni yollarla nasıl **yeniden ifade edebileceğinizi** düşünün.
6. Farklı sözcüklerle ifade edilmiş metninizden sonra uygun bir alıntı stiliyle kaynak yazardan **ALINTI YAPIN**.
7. Orijinal metinle **KARŞILAŞTIRMA YAPIN**.

İzlenecek iyi bir genel kural şudur:

Oku, Düşün, Kendi sözlerinle yeniden ifade et.

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade ederken şunları yapabilirsiniz:

- Jenerik olmayan tüm kelimeler için eş anlamlı kelimeler kullanın. Dünya, para veya bilim gibi kelimeler çok basit olduğundan, eş anlamlılarını bulmak zordur.
- Cümlelerin yapısını değiştirin.
- Cümlecikleri cümlelere dönüştürün veya cümleleri cümleciklere dönüştürün.
- Konuşmanın bölümlerini değiştirin (Örneğin, İsim → Fiil, Sıfat → İsim vb.)

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek için çeşitli stratejiler kullanmak⁴

Kaynak metin	Kabul edilemez ifade	Kabul edilebilir ifade
<p>Since its first discovery by non-indigenous people in the mid-nineteenth century, Yosemite Valley has held a special, even religious, hold on the American conscience because its beauty makes it an incomparable valley and one of the grandest of all special temples of Nature. While Yosemite holds a special grip on the western mind, perceptions about the Valley have evolved over time due to changing politics, migration patterns and environmental concerns as man has become more attuned to his relationship and impact on nature.</p> <p>On dokuzuncu yüzyılın ortalarında yerli olmayan insanlar tarafından ilk keşfedildiğinden beri, Yosemite Vadisi, Amerikalılar'ın vicdanında özel, hatta dinsel bir etkiye sahip olmuştur çünkü vadinin güzelliği onu eşsiz bir vadi ve Doğanın tüm özel tapınaklarının en görkemlilerinden biri haline getirmiştir. Yosemite, batı zihninde özel bir yere sahip olsa da, insanın doğayla ilişkisine ve doğa üzerindeki etkisine daha fazla uyum sağlamasıyla değişen politikalar, göç kalıpları ve çevresel kaygılar nedeniyle Vadi hakkındaki algılar zaman içinde değişmiştir.</p> <p>Harrick, C. "A Natural Setting." Nature and its Discontents 23.1 (1996): 41-50.</p>	<p>From its first discovery by the Ahwahnechee in the mid-nineteenth century Yosemite Valley has held a unique, even religious, hold on the American conscience because its beauty makes it an incomparable valley and one of the grandest of all special temples of Nature. While Yosemite holds a special grip on the western mind, perceptions about the Valley have evolved over time reflecting changing politics, human migration patterns and the rise of environmental concerns as man has become more attuned to his relationship and impact on nature.</p> <p>On dokuzuncu yüzyılın ortalarında Ahwahnechee tarafından ilk keşfedildiğinden beri, Yosemite Vadisi, Amerikalılar'ın vicdanında eşsiz, hatta dinsel bir etkiye sahip olmuştur çünkü vadinin güzelliği onu eşsiz bir vadi ve Doğanın tüm özel tapınaklarının en görkemlilerinden biri haline getirmiştir. Yosemite, batı zihninde özel bir yere sahip olsa da, insanın doğayla ilişkisine ve doğa üzerindeki etkisine daha fazla uyum sağlamasıyla değişen politikalar, insan göçü kalıpları ve artan çevresel kaygıları yansıtan Vadi hakkındaki algılar zaman içinde değişmiştir.</p> <p>Yazar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Büyük ölçüde kaynak metni ödünç almıştır. • Kaynak belirtmemiştir. 	<p>Throughout the last century, Yosemite Valley has amazed all who have visited it. While native cultures considered it sacred, more recent civilizations are beginning to appreciate not only the beauty of Yosemite Valley, but also how special it truly is. The way Americans treat the land is also beginning to change, as political discourse shifts to include conservationist principles that consider humans' responsibility to nature.¹</p> <p>1 Harrick, "A Natural Setting," 43</p> <p>Geçen yüzyıl boyunca Yosemite Vadisi, tüm ziyaretçilerini hayrete düşürmüştür. Yerel kültürler burayı kutsal kabul ederken, daha yakın tarihli uygarlıklar Yosemite Vadisi'nin yalnızca güzelliğini değil, aynı zamanda gerçekten ne kadar özel olduğunu da takdir etmeye başlamaktadır. Siyasi söylem, insanların doğaya karşı sorumluluğunu dikkate alan korumacı ilkeleri içerecek şekilde değiştikçe, Amerikalıların toprağa davranış biçimleri de değişmeye başlamaktadır.</p> <p>Yazar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eşanlamlı sözcükler kullanmıştır. • Cümle yapısını değiştirmiştir. • İfade tarzını değiştirmiştir. • Kaynak belirtmiştir.

⁴ Uyarlama yapılan kaynak: TLI_RL_AcadIntegLessonIdeas_EducatorGuide_US_1021, Turnitin 2021.

Aynı şeyi farklı sözcüklerle ifade etme kontrol listesi

Farklı sözcüklerle ifade edilmiş metninizi gözden geçirebilir ve kendinize şu soruları sorabilirsiniz:

- Farklı olduklarından emin olmak için orijinal metni kendi yazımla karşılaştırdım mı?
- Orijinal metindekiyle aynı anlamı korudum mu?
- Ana fikri ve önemli detayları dahil ettim mi?
- Bir alıntı ekleyerek ilgili yazara atıfta bulundum mu?
- Okuyucuma uygun dil ve kelime seçimi yaptım mı?

DİKKAT!

Ücretsiz olarak erişebilen çeviri ve metin düzeltme yazılımlarına çok fazla güvenmek, intihalin en önemli nedenleri arasında gösterilmektedir; lütfen her zaman kendi becerilerinize güvenin ve çalışmanızı özgün hale getirin.

Ana dilinizdeki kaynakları kullanmanız gerekebilir. Şunu unutmayın: **Tercüme bir şeyi farklı sözcüklerle ifade etmek değildir**; başarılı bir akademik yazı için her zaman yukarıdaki adımları izleyin.

Aynı şeyi yabancı bir dilde farklı sözcüklerle ifade etmek kolay değildir. Kampüsümüzde bulunan öğretim üyelerinden, öğretim görevlilerinden ve akademik destek birimlerinden her zaman yardım isteyebilirsiniz. Unutmayın: **Yazarken kendi sesinizi bulmanız büyük bir akademik başarıdır!**

Özetlemek

Özetler, orijinal materyalden çok daha kısadır ve bir bütün olarak kaynak materyale dair genel bir bakış sunar.

İyi bir özet:

- Orijinal metnin yazarını tanımlar.
- Yazarın temel fikirlerini sentezler.
- Bilgileri objektif olarak sunar.

Aşağıdaki durumlarda özetleme yapın:

1. Bir konu hakkında arka plan oluşturmak veya genel bir bakış sunmak istediğinizde
2. Tek bir kaynağın ana fikirlerini ifade etmek istediğinizde.
3. Kaynak pasajdaki en önemli noktaları ifade etmek istediğinizde.

Önemli bir not: Özet, kullandığınız kaynak gösterme biçimine göre metin içi alıntılarla veya dipnotlarla birlikte verilmeli ve kaynaklarınız referanslar sayfanızda yer almalıdır.

Özet Örneği:

Aşağıdaki paragraf, “günde bir elma yemek doktoru sizden uzak tutar” atasözünü bilimsel olarak araştıran [bu makalenin](#)⁵ kısa bir özetidir.

Örnek bir makale özeti⁶

Ulusal anket verilerini kullanan Davis ve ark. (2015), “günde bir elma yemek doktoru sizden uzak tutar” iddiasını test etmiş ve bu hipotezi destekleyecek istatistiksel olarak anlamlı bir kanıt bulmamıştır. Elma tüketen kişilerin reçeteli ilaçları kullanma olasılığı biraz daha düşük olsa da, çalışma bu değişkenler arasında nedensel bir ilişki olduğunu ortaya koyamamıştır.

Özetledikten sonra, **özeti makaleyle karşılaştırın.**

Son adımda, aşağıdakilerden emin olmak için makaleyi **bir kez daha** okuyun:

- Yazarın çalışmasını doğru bir şekilde ifade ettiniz.
- Hiçbir önemli bilgiyi kaçırmadınız.
- İfadeleriniz orijinaldeki hiçbir cümleye aşırı benzer değil.

⁵ Kullanılan makale: Davis, M. A., Bynum, J. P. W., & Sirovich, B. E. (2015). Association Between Apple Consumption and Physician Visits. *JAMA Internal Medicine*, 175(5), 777. <https://doi.org/10.1001/jamainternmed.2014.5466>

⁶ Özet örneğinin kaynağı: <https://www.scribbr.com/working-with-sources/how-to-summarize/>

İntihalden Kaçınmak İçin Dikkatli Notlar Almak

Bazı durumlarda, yazarlar kalitesiz not alma uygulamaları nedeniyle başka bir kaynaktan tırnak işareti kullanmadan bilgi almaktadır. Metni seçerken veya kopyalarken kaynağı not etmemek ve daha sonra unutmak, aslında kullandıkları şey başka bir kaynağa dayandığı halde, bazı metinlerin kendilerine ait olduğu yanılgısına neden olmaktadır.

Bu nedenle, bu tür kasıtsız intihalden ve bilgilerinizi aldığımız kaynağı bulmak için adımlarınızın izini sürme yolunda saatler harcamaktan kaçınmak için, zamanında harekete geçmeniz ve yazınız ilerledikçe kaynaklarınızı not etmeniz şiddetle tavsiye edilir.

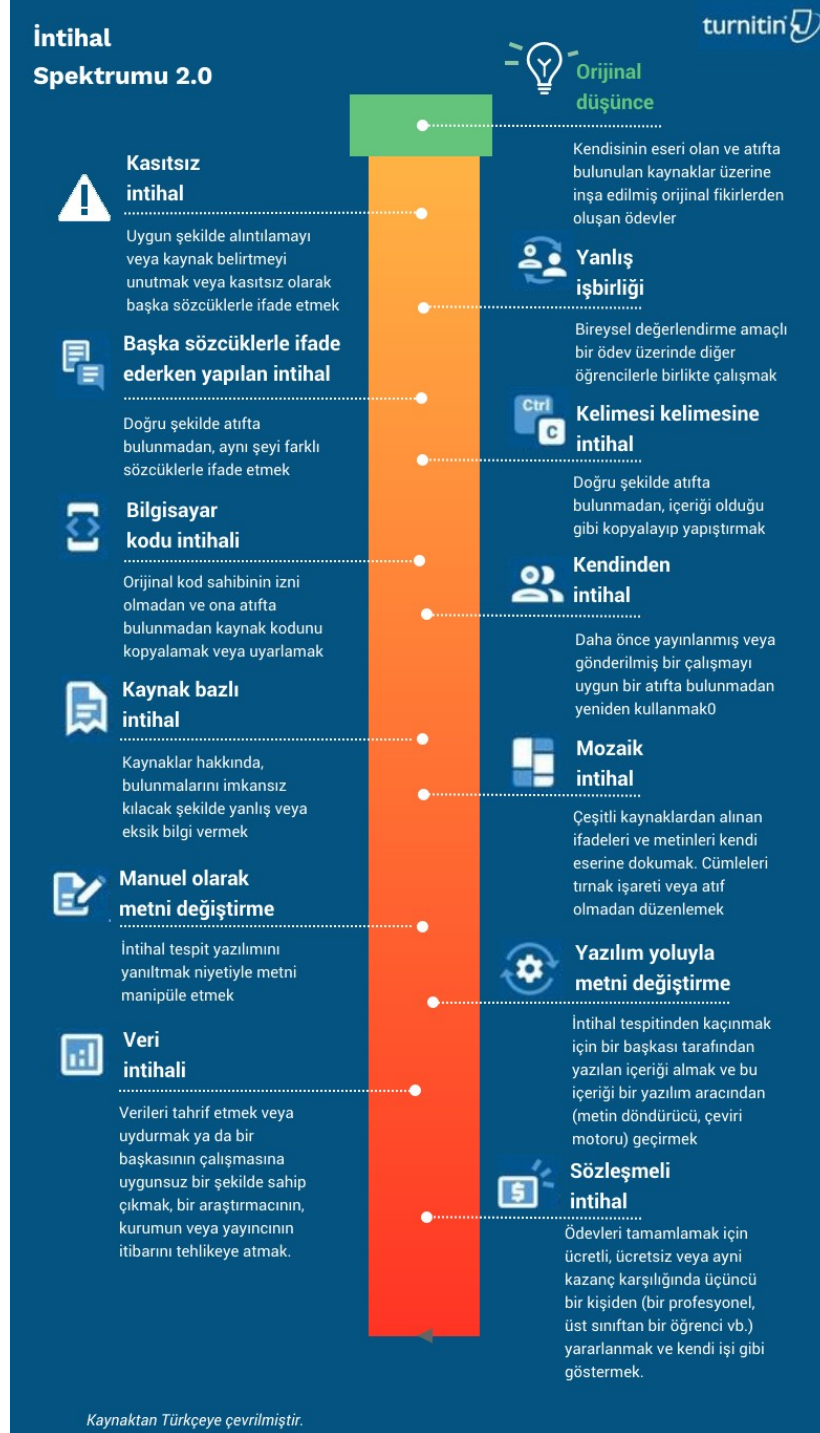
Size yardımcı olması için aşağıdaki tavsiyeleri kullanabilirsiniz:

- Doğrudan alıntı yaptığınızda, başka kelimelerle ifade ettiğinizde veya yararlı verileri not ettiğinizde her kaynağın yazarını, başlığını ve sayfa numarasını yazın.
- Farklı sözcüklerle ifade etme işini iyi yapın ([farklı sözcüklerle ifade etme](#) yönergelerine bakabilirsiniz.)
- Tüm kaynakların (makaleler, kitaplar, çevrimiçi kaynaklar ve bunların URL'leri) canlı bir listesini tutun.

Mendeley, RefWorks veya EndNote gibi atflarınızı takip edebileceğiniz programların bu süreçte yardımcı olabileceğini unutmayın.

İntihal, Kopya ve Diğer Hile Biçimleri

İntihal veya akademik dürüstlük ihlalleri, yalnızca başkalarının fikirlerini veya eserlerini kaynak göstermeden kopyalamayı/yapıştırmayı içermez; yeni teknolojilerle birlikte intihal olarak kabul edilen bir dizi biçim vardır. Lütfen aşağıdaki tabloyu⁷ çok dikkatli bir şekilde inceleyin:

⁷ Kaynak: <https://www.turnitin.com/resources/plagiarism-spectrum-2-0>

Kabul edilebilir işbirliği düzeyine ilişkin yönergeler sınıftan sınıfa değişir, ancak tüm Sabancı eğitimcilerinin üzerinde hemfikir olduğu ilke şudur: Diğer öğrencilerden veya eski ders "notlarından" **kopya çekmek** dürüstlük dışı davranış olarak kabul edilir ve buna asla izin verilmez.

Kopya çekmek, en yaygın dürüstlük dışı davranış biçimi olsa da, yıllar içinde profesörlerin dikkatini çeken çeşitli dürüstlük dışı davranışlar vardır.

Yaşanmış olaylara dayanan bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

- Yeniden notlandırılmasını sağlamak için sınavdaki cevapları **değiştirmek**.
- Teslim tarihini uzattırmak için bir ailevi veya kişisel duruma dair **yalan beyanda bulunmak**.
- Sınav veya başka bir akademik çalışma sırasında yasaklanmış kaynakları **kullanmak**.
- İzin formu veya ekleme/bırakma formunda bir öğretim üyesinin imzasını **taklit etmek**.
- Verileri **tahrif etmek** veya kendisinin yapmadığı araştırmaları yaptığını iddia etmek.
- Başkalarına ait çalışmaları kasten alıntılanmayarak kendisininmiş gibi **sahiplenmek**.
- Yukarıdakilerden herhangi birini yapması için başka bir öğrenciye **yardım etmek**.

Yapay Zeka

Yapay zekâ uygulamalarının derslerinizdeki etik kullanımını ve kullanılabilirliğini dersin öğretmeni ile görüşebilirsiniz. Metin üreten yapay zekâ uygulamalarının (ChatGPT gibi) ürettiği metinleri bizzat kendiniz yazmanız gereken ödevler yerine sunarsanız, akademik dürüstlüğün altı prensibini ihlal etmiş olursunuz. Şayet öğretmeniniz kabul ederse, ChatGPT gibi metin üreten uygulamaların ürettiği metni Amerikan Psikoloji Birliği'nin (APA) yapay zeka üretimi metinler için belirlediği alıntı yapma ve referans verme yöntemiyle ödevlerinize dahil etmeniz mümkün.

İşbirliği

İşbirliği, bir grubun bir amacı gerçekleştirmek için birlikte çalışmasıdır. Akademik anlamda işbirliği, sorular üzerinde beraber çalışma, kaynak paylaşımı, birbirinizin çalışmalarını kontrol etme gibi etkinlikleri kapsayabilir. Bir üniversite öğrencisi olarak, kavram ve fikirleri tartışmak için birlikte çalışmaya teşvik edileceksiniz. Grup olarak çalışabilmek, sadece SÜ'deki derslerinizde değil, gelecekte iş hayatınızda da gerekli bir beceri olacak. Doğru şekilde yapılan birlikte çalışmanın, ders içeriğininin daha fazla tartışılmasına neden olduğu için, konunun derinlemesine anlaşılmasını sağlaması beklenir. Fakat beraber çalışırken bazı kurallara uyulmazsa, kasıtsız bile olsa akademik dürüstlük kuralları ihlal edilebilir.

İşbirliği konusunda neden sınırlamalar var?

Birlikte çalışmanın öğrencilerin öğrenme sürecine yardımcı olması beklense de, uygunsuz bir şekilde yürütülürse, tam tersine öğrenme sürecini engelleyebilir. Eğer kendinize düşen görevi yerine getirmek yerine grup arkadaşlarınızın çalışmayı bitirmesini beklerseniz, konuları anlayamazsınız. Uygunsuz işbirliği yapan öğrenciler öğrenme süreçlerini tamamlayamamanın yanında haksız bir kazanım elde ederler. Ödevleriniz, sınavlarınız ve projeleriniz materyali ne kadar anladığınızı ve yetkinlik derecenizi ölçmek için tasarlanmıştır. **Üniversiteden alacağınız diplomanın anlam ifade etmesi ve değerinin olması performansınızın doğru olarak değerlendirilmesine bağlıdır.**

Aşağıda bazı işbirliği örnekleri verilmiştir.

Yapılması uygun olan örnekler

- Grup projesi için beraber çalışmak
- MATH 10X/NS 10X çevrimiçi ödev sorularını beraber tartışmak ve ardından herkesin sorularını **bireysel olarak** çözmesi
- Ödevdeki kavramları beraber tartışmak ve ardından ödev üzerinde herkesin bireysel olarak çalışması
- Sınavdan önce okuma materyallerini beraber çalışmak ve çıkartılan ana fikirlerin paylaşılması

Yapılması uygun olmayan, ama kasıtsız yapılan örnekler

- İzin verilmediğinin farkında olmadan bireysel olarak yapılması gereken ödev üzerinde beraber çalışmak
 - Başka bir öğrencinin fikirlerini bireysel ödevde dahil etmek
 - Cevaplarınızı kendi ödevinde kullanacağını bilmeden çalışmanızı başka bir öğrenciyle paylaşmak
 - Ödevinizi başkalarının görebileceği şekilde ortada bırakmak
- Grup projenizdeki öğrencilerden birinin projede akademik sahtekarlık yapması

Yapılması uygun olmayan ve kasıtlı yapılan örnekler

- İzin verilmediğini bilerek bireysel olarak yapılması gereken ödevin üzerinde beraber çalışmak
- Çevrim içi veya evde yapılan sınavın üzerinde başka bir öğrenciyle beraber çalışmak
- Ödevin bir kısmını ya da tümünü başka bir öğrenciden almak
- Önceki dönemlerde notlandırılmış eski ödevleri kullanmak

Kasıtsız olarak yapılırsa bile, bütün uygun olmayan örneklerin akademik sahtekarlık olduğunu ve yaptırma tabi olduğunu hatırlatmak isteriz.

İşbirliği yaparken akademik dürüstlük ihlali olmadığından nasıl emin olabilirsiniz?

- Ders için izin verilen işbirliği kurallarını öğrenin ve hangi davranışların uygunsuz işbirliği sayılacağını anlayın. **Kuralları bilmemek sizi mazur göstermez;** onları öğrenmek sizin sorumluluğunuzdur.
- Uygunsuz işbirliği tanımı dersten derse farklılık gösterebilir. Sizlerle paylaşılan ders müfredatını dikkatlice okuyun. Derslerin SUCourse sayfalarını takip edin ve öğretim üyeleri tarafından verilen yönerge ve beklentileri anlayın. Eğer birlikte çalışıp çalışamayacağınızdan emin değilseniz, izin verildiğini varsaymayın. Öğretim üyenizle iletişime geçin ve öğrenin.
- Projenizde grup olarak gönderdiğiniz bütün rapor ve materyalleri gözden geçirin, akademik sahtekarlık olup olmadığını kontrol edin.

- Teslim ettiğiniz çalışmaların sadece sizin dürüst çabalarınızın bir sonucu olduğundan emin olun.

Akademik [dürüstlük işbirliği testine](#) buradan bakabilirsiniz

Baskı Altında ve Stresli Durumlarda Akademik Dürüstlüğü Seçmek

Üniversite öğrencisi olmak, uzun süre beklediğiniz; yıllarca emek vererek, zorlu çalışmalar sonucunda ulaştığınız, heyecan verici ve gelecek vadeden bir hayat adımıdır. Bundan dolayı, aklınızda üniversitede akademik ve sosyal hayatınızın nasıl olacağına dair hayal ve beklentiler olacaktır. Ancak, üniversitedeki eğitim hayatı, alışık olduğunuz sistemden farklıdır ve uyum sağlamak zor olabilir.

Çalışmalarınız artık öğretmenleriniz tarafından tertiplenmeyecektir. Ders yükümlülüklerinizin tespiti ve yerine getirilmesi, akademik gelişiminizin takibinin sorumluluğu tamamen sizindir. Artık öğrenme sürecinizi yöneten sizsiniz.

Üniversitedeki akademik yükümlülükleriniz lisedekinden daha ağırdır. Kullandığınız çalışma yöntemleri yeterli olmayabilir. Ödevlerinizi yapmak ve sınavlara hazırlanmak daha uzun süre gerektirebilir.

Eğitiminiz boyunca aşağıdaki zorluklarla karşılaşabilirsiniz:

- Akademik hayat, sosyal yaşam ve diğer sorumlulukları dengelemek; ödevleri yapmak ve sınavlara hazırlanmak için yeterli vaktin kalmaması
- Üzerinizdeki beklentilerin (ailenizin, akrabalarınızın ya da sizin) çok yüksek olması; başarısız olma kaygısı
- İngilizce yeterliliği ve/veya temel bilgi eksikliği sebebiyle kendinize güvenememeniz
- Akademik sahtekarlık yaparak sizden yüksek not alan öğrencileri görmek

Bu zorluklar üzerinizde baskı oluşturabilir ve bu baskıdan kurtulmak amacıyla akademik açıdan dürüst olmayan davranışlar da dahil olmak üzere kolay çıkış yollarına başvurmak isteyebilirsiniz.

Bu duruma düşmemek için neler yapılabilir?

- Öğretim üyelerinizden ve asistanlarınızdan yardım isteyin. Ofis saatlerine gitmeyi ihmal etmeyin.
- Sorunlar büyüyene kadar beklemeyin, vaktinde önlem alın.
- Zamanınızı yönetmeyi öğrenin ve çalışma becerilerinizi geliştirin.
- Akademik Destek Programı'nın (ADP/ASP) aktivitelerine katılın.
- BAGEM danışmanlarımızla (BADA) iletişimde kalın.

- Kendinize zaman ayırın. Fiziksel ve ruhsal sağlığınızı ihmal etmeyin.
- SÜ'nin sizlere sağladığı olanakları öğrenin ve kullanın.
- SÜ'nün sunduğu [kaynakları](#) öğrenin ve kullanın.

